

Επεμβάσεις στερέωσης και προστασίας στον αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)



Το Υπουργείο Πολιτισμού, παράλληλα, με τα έργα αναβάθμισης των υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών και διασφάλισης της προσβασιμότητας για εμποδιζόμενα άτομα και ΑμεΑ, τα οποία εξελίσσονται στον αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού, δρομολογεί επεμβάσεις αναγκαίες για τη συντήρηση και αποκατάσταση των αρχαίων καταλοίπων, εγκατάστασης νέων στεγάστρων, καθώς και στερέωσης των πρανών, στο Μινωικό Ανάκτορο της Φαιστού.

Το σύνολο των έργων χρηματοδοτείται από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Κρήτη”-ΕΣΠΑ 2021-2027. Για την προώθηση των εργασιών στερέωσης και αποκατάστασης των αρχαίων καταλοίπων, κατασκευής στεγάστρων και στερέωσης των πρανών του Μινωικού Ανακτόρου της Φαιστού, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο γνωμοδότησε ομόφωνα θετικά επί της γεωλογικής και γεωφυσικής μελέτης, της γεωτεχνικής έρευνας και μελέτης, της

έρευνας των δομικών υλικών, της υδραυλικής, της αρχιτεκτονικής, της στατικής και της ειδικής αρχιτεκτονικής προμελέτης, της τεχνικής έκθεσης κατάστασης διατήρησης, αναγνώρισης παθολογίας και προτάσεων συντήρησης για το Παλαιό Ανάκτορο και τα Βασιλικά Διαμερίσματα του ανακτορικού συγκροτήματος.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε:

«Το Μινωικό Ανάκτορο της Φαιστού, το δεύτερο σημαντικότερο ανακτορικό συγκρότημα της Κρήτης, αποτελεί έναν μείζονα αρχαιολογικό χώρο υψηλής επισκεψιμότητας, ο οποίος περιλαμβάνεται στον φάκελο υποψηφιότητας, που έχει καταθέσει η χώρα μας, για σειριακή εγγραφή των μινωικών ανακτόρων στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το 2025. Ήδη, το Υπουργείο Πολιτισμού δια των αρμοδίων υπηρεσιών του, εκτελεί το πρόγραμμα αναβάθμισης των υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών και βελτίωσης της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, προϋπολογισμού 2.500.000 ευρώ μέσω του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος “Κρήτη”, 2021-2027.

Παράλληλα, σε στενή συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης, εγκρίθηκαν οι μελέτες για τον εκσυγχρονισμό των στεγάστρων προστασίας των αρχαίων καταλοίπων και δρομολογήθηκαν οι εργασίες συντήρησης και στερέωσής τους, ενισχύεται η στατική επάρκεια του μνημειακού συνόλου, το οποίο θωρακίζεται και έναντι των ισχυρών πλημμυρικών φαινομένων που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια εξ αιτίας της κλιματικής αλλαγής. Βάσει των μελετών, δρομολογούνται, επίσης, μέτρα σταθεροποίησης και ενίσχυσης των πρανών σε κρίσιμα σημεία, διαχείρισης των ομβρίων, ώστε να μην επιβαρύνουν τα πρανή του χώρου και παράλληλα να διασφαλίζεται η προστασία του μνημείου από τις πλημμύρες βάσει συγκεκριμένων έργων απορροής.

Για την αποκατάσταση του Παλαιού Ανακτόρου και των Βασιλικών Διαμερισμάτων προτείνονται, μεταξύ άλλων, αποξήλωση των υφιστάμενων στεγάστρων και αντικατάστασή τους με νέα, σε συνδυασμό με σωστικά προληπτικά μέτρα συντήρησης, μέτρα προστασίας από τα όμβρια, στερεωτικές εργασίες στην τοιχοποιία. Ο αρχαιολογικός χώρος της Φαιστού περιλαμβάνεται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο, που εκπονεί το Υπουργείο Πολιτισμού για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στο πολιτιστικό μας απόθεμα. Στόχος μας είναι μέσω της ολιστικής αυτής προσέγγισης να προστατευθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα μνημειακά κατάλοιπα και, παράλληλα, να αποδοθεί στο κοινό ο επισκέψιμος αρχαιολογικός χώρος λειτουργικά και αισθητικά αναβαθμισμένος».

Τα υφιστάμενα στέγαστρα κατασκευάστηκαν τη δεκαετία του '60, και μέχρι σήμερα προστάτευσαν επαρκώς τα εξαιρετικά ευπαθή κατάλοιπα. Δύο στέγαστρα

καλύπτουν τα Βασιλικά Διαμερίσματα και τμήμα των Παλαιών Ανακτόρων, ενώ τρία μικρότερα στέγαστρα καλύπτουν το Δωμάτιο -για την προστασία των πύλων που βρίσκονται κατά χώραν- τον χώρο του Κλιβάνου -για την προστασία των ευαίσθητων πηλοκονιαμάτων, με τα οποία έχουν επιχρυσθεί οι επιφάνειες του-, και τον δυτικό προμαχώνα, προκειμένου να προστατευθεί ο μάρτυρας στρωματογραφίας, που σώζεται εκεί. Τα νέα στέγαστρα λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη για πλήρη προστασία των υποκείμενων καταλοίπων, τη μείωση στο ελάχιστο της διεπαφής μεταξύ νέων δομικών στοιχείων και των αρχαίων τοίχων, την αποφυγή οριζοντίων υδροσυλλεκτών στις άκρες των στεγάστρων.

Η ειδική αρχιτεκτονική μελέτη περιλαμβάνει προτάσεις συντήρησης για το Παλιό Ανάκτορο και τα Βασιλικά Διαμερίσματα. Σε αυτές λαμβάνονται υπόψη οι μηχανισμοί φθοράς που έχουν επιδράσει με διαφορετικό τρόπο στα διάφορα υλικά, ανάλογα και με τη θέση τους στους διάφορους χώρους, αλλά και τη διαφορετική επίδραση που είχαν στα μνημεία καταστροφές που έλαβαν χώρα κατά την αρχαιότητα, όπως σεισμοί και πυρκαγιές, τα κλιματολογικά, και τα περιβαλλοντικά στοιχεία.

Ο λόφος του ανακτόρου κατοικήθηκε αδιάλειπτα από την 4η χιλιετία έως τον 2ο αιώνα π.Χ. Το Παλιό Ανάκτορο οικοδομήθηκε μεταξύ 1900-1700 π.Χ., στην κορυφή του λόφου. Στο τέλος της Παλαιοανακτορικής περιόδου κάλυπτε έκταση περί τα 9.000 τ.μ. Καταστράφηκε δυο φορές από σεισμό και επανοικοδομήθηκε. Τα αρχιτεκτονικά λείψανα των τριών διαδοχικών οικοδομικών φάσεων διατηρούνται σε καλή κατάσταση στο νοτιοδυτικό τμήμα, όπου τοίχοι σώζονται σε ύψος 6μ. στο στεγασμένο τμήμα του Παλαιού Ανακτόρου. Μετά την οριστική καταστροφή του (~1700 π.Χ.), ανεγέρθηκε σε υψηλότερο επίπεδο το Νέο Ανάκτορο, που κατοικήθηκε ως τα μέσα του 15ου αιώνα π.Χ. οπότε και καταστράφηκε.

Το νέο ανακτορικό σύνολο, μικρότερο αλλά μνημειακότερο από το Παλιό, διέθετε όλα τα χαρακτηριστικά ενός μινωικού ανακτόρου, όπως ορθογώνια κεντρική αυλή, με πτέρυγες στις τέσσερις πλευρές, μεγάλη έκταση (~8.000 τ.μ.), αυλή με πομπικό δρόμο, για σύνδεση ανακτόρου-πόλης, μνημειακή είσοδο με κλίμακα, πολυτελείς αίθουσες, δεξαμενές καθαρμών, βασιλικά διαμερίσματα, αποθήκες και εργαστήρια, μεγαλοπρεπή κλιμακοστάσια. Η πόλη γύρω από αυτό, εξακολούθησε να κατοικείται γνωρίζοντας ιδιαίτερη άνθηση στα γεωμετρικά (810-700 π.Χ.) και στα ελληνιστικά χρόνια (323-67 π.Χ.). Γύρω στο 150 π.Χ., η πόλη της Φαιστού καταστράφηκε οριστικά. Η ανασκαφή του ανακτόρου ξεκίνησε το 1900 από τους Ιταλούς αρχαιολόγους Federico Halbherr και Luigi Pernier, ο οποίος και ανακάλυψε το 1908 τον δίσκο της Φαιστού. Το 1909 είχε ολοκληρωθεί η ανασκαφή του Νέου Ανακτόρου, ακολούθησαν κάποιες εργασίες ως το 1914 και από το 1928 ως το

1932. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι ανασκαφές συνεχίστηκαν, από το 1950 μέχρι το 1971 από τον Doro Levi, περίοδο κατά την οποία ανασκάφηκε το Παλαιό Ανάκτορο αλλά και τμήματα της πόλης των προϊστορικών και ιστορικών χρόνων.



Φωτορεαλιστική απεικόνιση του νέου στεγάστρου των παλαιών ανακτόρων



Φωτορεαλιστική απεικόνιση του νέου στεγάστρου των βασιλικών διαμερισμάτων



Φωτορεαλιστική απεικόνιση του νέου στεγάστρου των βασιλικών διαμερισμάτων



Φωτορεαλιστική απεικόνιση του νέου στεγάστρου του δωματίου



Τα υφιστάμενα στέγαστρα των Βασιλικών Διαμερισμάτων



Αποθήκες του Παλαιού Ανακτόρου



Άποψη του Μεγάρου Βασίλισσας



Άποψη του Μεγάρου Βασιλέως